

LECTIO DIVINA

IT-TLIETA U TLETIN HADD

MATUL IS-SENA (SENA Ċ)

Lq 21,5-19

KUNTEST

Huwa l-aħħar diskors ta' Ġesu' skont is-Sinottici. Iseħħ matul iż-żmien tal-Għid, fit-tempju. Filwaqt li Marku kien qed ighix fl-istennija li l-Mulej ser jiġi malajr Luqa qed jikteb lit-tielet generazzjoni. Qed jikteb fis-snin 85. Mill-Mewt u l-Qawmien ta' Ġesu' sa dak iż-żmien kienu graw ħafna avvenimenti, fosthom il-qerda tat-tempju li seħħet fis-sena 70. Għal-Lhud il-qerda tat-tempju ta' Ġerusalem kien ifisser il-qerda tad-dinja. Fid-dawl ta' dawn il-hwejjeġ li graw id-dixxiplu jista' jaqra aħjar il-ħajja prezenti tiegħu.

[Lq:21:5-6]- Kien hemm xi whud li bdew jghidu fuq kemm it-tempju kien imzejjen b'gebel sabih u ghotjiet; iżda Ġesù qalilhom: "Kull ma qeghdin taraw, ghad jiġi żmien li ma tibqax gebla fuq ohra minnu li ma tiġġarrafx.

« kemm it-tempju kien imzejjen b'gebel sabih u ghotjiet » : Waqt li l-oħrajn qed jaraw dak li huwa estern, il-maesta' u l-estetika tat-tempju, Ġesu' qed jaqra dak li ser jiġri minn dan kollu. Huma qed jaħsbu fid-dawl mhux tal-“hwejjeġ t'Alla, imma f'dawk tal-bnedmin” (Mk 8,33). Dak kollu mibni mill-bniedem huwa destinat li jintemm, differenti minn dak mibni mill-Ispirtu, il-ġisem tagħna (1 Kor 3, 16-17) li jibqa' jghix f'ġisem glorjuż wara l-mewt.

[Lq:21:7-8] U huma staqsewh u qalulu: "Mghallem, issa dan meta ghad jiġri? U x'se jkun is-sinjal li dawn il-hwejjeġ ikunu waslu biex isehhu?" Qalilhom: "Araw li ma titqarrqux. Ghax ghad jiġu ħafna f'ismi u jghidu, 'Jien hu,' u, 'Iż-żmien wasal.' Tmorrux warajhom!

« issa dan meta ghad jiġri? U x'se jkun is-sinjali » : Hasbu li ladarba jsiru jafu ikunu jistgħu jikkontrollaw aħjar ħajjithom. Ġesu' ma jwegibx din id-domanda. « Dwar dak il-jum u s-sieġha ħadd ma jaf xejn la meta se jaslu, la l-anġli tas-sema u lanqas l-Iben : ħadd ħlief il-Missier waħdu. » (Mt 24,36).

« *Araw li ma titqarrqax* » : Id-dixxiplu jrid dejjem jitghallem l-arti tad-dixxerniment, bhala opposizzjoni ghal dak li jista' jingannah. L-ispazju religjuż u ekkleżjali jista' ikun anke post ta' qerq. Id-dixxiplu hu msejjah jghid il-'Le' tiegħu quddiem dan kollu : « Tmorrux warajhom »
« *Għax għad jiġu hafna f'ismi u jghidu, 'Jien hu,'* » : Huwa l-isem t'Alla « JIEN-HU » (Eż 3,14). Ix-xewqa tas-salvatur tingannana u ġgiegħlna narawh f'oġġetti jew f'persuni li huma sempliċiment hlejjaq bhalna. Jipprezentaw ruħhom bhala dawk li jsolvu kull problema u jrebbħu kull biża'. Il-bżonn tas-sikurezza għad-dixxiplu jmur kontra l-istedina ta' Ġesu' għar-riskju.

[Lq:21:9-11] **Meta tisimghu min jitkellem fuq gwerer u taqlib fil-pajjiżi, tinhasdux għax jehtieg li l-ewwel jiġri dan, iżda t-tmiem ma jasalx minnufih.**" Mbagħad qalilhom: "Għad iqum ġens kontra ġens u saltna kontra saltna, l-art tithežhež bil-kbir, f'hafna bnadi jkun hemm il-ġuħ u mard li jittiehed, u fis-sema jidhru hwejjeġ tal-biża' u sinjali ta' l-ghageb. Id-dixxipli jistaqsu dwar it-tmiem. Ġesu' jirrispondihom dwar iż-żmien ta' qabel it-tmiem (ara Mt 24,36). Juri l-importanza tal-mument prezenti li huwa tnejn konkreta għat-tmiem.

« *Meta tisimghu min jitkellem fuq gwerer u taqlib fil-pajjiżi, tinhasdux* » : Qed jirreferi għall-gwerra ta' Izrael li seħhet bejn is-snin 66-70. L-ewwel gwerra li seħhet kienet bejn tnejn minnies, ahwa : Abel u Kajjin (ara Ġen 4).

« *iżda t-tmiem ma jasalx minnufih* » : Il-ħażen kollu ma jwassalx għat-tmiem tad-dinja. L-ikbar ħażen diġa' sar meta l-bniedem wasal joqtol lil Alla. U dan ma kienx it-tmiem tad-dinja, imma l-bidu ta' dinja ġdida.

« *jehtieg li l-ewwel jiġri dan* » : Hija kelma uzata b'referenza għas-salib : (ara Lq 9,22 eċċ.). Id-dixxiplu jrid jilhaq il-milja tad-dixxipulat tiegħu meta jasal sa fuq is-salib.

« *Għad iqum ġens kontra ġens ... u fis-sema jidhru hwejjeġ tal-biża' u sinjali ta' l-ghageb* » : Il-bniedem qatt ma jista' ikollu dominju fuq id-dinja. Dan kollu huwa dejjem stedina għalih biex jintrabat ma' Dak li jibqa' għal dejjem.

[Lq:21:12-19] Imma qabel dan kollu jixhtu idejhom fuqkom u jippersegwitawkom, jagħtukom f'idejn il-mexxejja tas-sinagoga u jitfghukom il-habs, u jeħdukom quddiem slaten u gvernaturi minhabba f'ismi. Dan ikun jiswielkom biex tistgħu tagħtu xhieda. U zommu sewwa f'moħħkom: toqogħdux taħsbu minn qabel kif se tiddefendu ruħkom, għax jien nagħtikom kliem u gherf li kull min ikun kontra tagħkom ma jkunx jista' jiqafli jew imerih. U jittradukom saħansitra l-ġenituri tagħkom u hutkom u qrabatkom u hbiebkom, u lil xi whud minnkom joqtluhom, u kulhadd isir jobghodkom minhabba f'ismi. Imma

xaghra wahda minn raskom ma tintilifx. Jekk tibqghu shah sa l-ahhar issalvaw hajjtkom!

Ġesu' mhux biss iħabbar it-tbatija u l-mewt tiegħu (Lq 9,21 ; 44-45 ; 18,31-34), iżda jħabbar ukoll it-tbatija u l-mewt tad-dixxipli tiegħu. Il-ħajja tad-dixxiplu titwaħhad mal-ħajja tal-Imghallem.

« *Imma qabel dan kollu jixhtu idejhom fuqkom u jippersegwitawkom...* » : Qabel « dan kollu », qabel il-ġrajja tal-gwerra ta' Izrael ġraw ħwejjeġ oħra. Dritt wara l-Pentekoste l-Atti jirrakkonta x'gara lil Pietru u lill-Appostli l-oħra. Ġakbu u Stiefnu nqatlu qabel il-qerda ta' Ġerusalemm. L-ikbar persekuzzjoni hija dik interjuri li ġejja mix-xitan : « l-ghadu tagħkom ix-xitan qisu ljun jghajjat, idur u jfittex lil min jibla' » (1 Pt 5,8).

« *jiswielkom biex tistghu tagħtu xhieda* » : Il-ħażen ser jikkoncentra fuq id-dixxiplu kif ġara lil Ġesu' : « Ftakru fil-kelma li għedtilkom : il-qaddej m'huwiex akbar minn sidu. Jekk ippersegwitaw lili, għad jippersegwitaw lilkom ukoll » (Ġw 15,20). Dan iservi għad-dixxiplu bħala okkazjoni biex huwa jagħti xhieda.

« *U żommu sewwa f'moħħkom: toqogħdux taħsbu minn qabel kif se tiddefendu ruhkom* » : Ser ikun l-Ispirtu s-Santu li jitkellem f'isimhom : « Meta jeħdukom quddiem is-sinagogi u l-kapijiet u s-setgħat, toqogħdux tħabblu raskom kif sejr in twiegħbu jew x'sejrin tghidu, għax l-Ispirtu s-Santu jghallimkom dak il-hin stess x'għandkom tghidu. » (Lq 12,11-12). Eżattament kif ġara wkoll lil Stiefnu quddiem is-Sinedriju (ara Atti 7). Il-lingwaġġ tal-Ispirtu huwa l-Imħabba.

« *kulhadd isir jobghodkom minħabba f'ismi* » : Id-dlam jobghod id-dawl. Il-ħajja mhijiex xi haġa li trid iżzommha għalik bħalma huwa n-nifs. Jekk iżzommu fik tmut. « Għax min irid isalva ħajtu, jitlifha » (Mk 8, 35). Il-ħajja trid tingħata.

« *Imma xaghra wahda minn raskom ma tintilifx* » : Jekk wiehed jghix skont l-Ispirtu, fl-Imħabba, xejn ma huwa ser jintilef minn dak li wettaq : « sax-xagħar ta' raskom, kollu magħdud » (12,7). Bl-atti tal-imħabba l-ħajja ssir iżjed qawwija mill-mewt. Kull meta d-dinja tidher li ser tispicča, għan-nisrani tkun bdiet.

« *Jekk tibqghu shah sa l-ahhar issalvaw hajjtkom!* » : Hawn wiehed jista' jahseb li żbalja l-għazliet tal-ħajja. L-istorja presenti ssir il-post fejn id-dixxiplu jeżerçita l-perseveranza u l-paċenzja. Il-mumentu diffiċli jsiru għalih sejha biex jibqa' jirrezisti fid-doni tat-tama u tal-fidi li rċieva. Hija s-sejha kontinwa għal dan it-tip ta' martirju (xhieda). « Dawk li zammew shiħ sal-ahhar, araw, aħna nqisuhom bħala hienja. Smajna bis-sabar ta' Ġob, u tafu kif bl-għajuna tal-Mulej hu għalaq jiem ħajtu ; għax il-Mulej jaf jagħder, u hu ħanin bil-bosta » (Ġak 5,11).

GĦAR-RIFLESSJONI :

« I discepoli dovranno accettare serenamente il fatto che essi non possono ricorrere ai metodi di chi li perseguita : la calunnia, l'ipocresia, la corruzione, la violenza. Dovranno convincersi che la loro forza sta in ciò che gli uomini considerano fragilità e debolezza. Sono percore in mezzo ai lupi, non possono travestirsi da lupi. Se davvero saranno coerenti con le esigenze della loro vocazione, sarà Gesù, buon pastore, a difenderli. Darà loro una forza alla quale nessuno potrà resistere : la forza della verità, dell'amore, del perdono. » (Fernando Armellini)